

Un grup de dones que van seguir un tractament en línia després d'un càncer es mobilitzen per finançar-ne l'expansió del servei de l'ICO

Un vídeo per a multiplicar teràpies

La Manoli, la Laura, l'Elisenda, la Lita i la Charo, l'equip d'expacients que busquen l'extensió de l'ajuda psicològica

ANA MACPHERSON
Barcelona

Van triar la cançó *Grita* de Jaraabe de Palo perquè asseguren que resumeix exactament el que senten i volen dir. I amb aquesta cançó, que van demanar a Pau Donés durant un concert el desembre passat, estan intentant fer un vídeo, en el qual han enredat una productora, Lita Borràs, per convèncer moltes més persones que posin diners en un projecte per validar el que a elles els ha funcionat.

Totes elles van tenir càncer de mama i reconeixen que en acabar el tractament estaven molt afectades, així que es van afegir a un projecte pioner de l'ICO: teràpia psicològica en grup cadascuna des de casa seva, en línia. I volen aconseguir que aquest model d'atenció s'estengui i arribi a qualsevol pacient que ho necessiti, visqui on visqui. "Sabem que funciona".

El projecte del miniequip de psicooncòlegs del Duran i Reynals, l'ICO de l'Hospitalet, que dirigeix Cristian Ochoa, arriba actualment a unes 60 persones l'any. Per estendre'l a la resta de serveis d'oncologia necessita una validació científica, "demostrar quins beneficis té i av-

luar el què fem". Això requereix un finançament que esperen obtenir amb micro-mecenatge, petites aportacions de ciutadans que acabin sumant els 25.000 euros que han calculat que necessiten per, a més, triplicar el nombre de pacients i deixar un portàtil o tauleta, cascos i connexió a internet a qui no en tingui a casa. La validació del mètode de tractament

El cantant Pau Donés els ha prestat la cançó 'Grita', emblema de la campanya de les expacients

psicològic després del càncer és imprescindible perquè la sanitat pública pugui estudiar si l'incorpora.

I allà entra en joc el grup pioner de què formen part Manoli Vaquerizo, Charo Peral, Laura Serrat i Elisenda Escriche, a les quals s'ha sumat la productora Lita Borràs. Provenen de mons molt diferents i de diferents ciutats properes al Duran i Reynals, però tenen en comú un càncer de mama que els va posar la vida de cap

per avall. "Durant un any sempre has anat agafada de la mà de la gent de l'hospital i acabes el tractament i et quedes sola. I et diuen que ja estàs bé. Però potser és quan et sents pitjor. Perquè no et reconeixes. No ets la mateixa persona ni ho vols ser. I els altres et demanen que giris full i siguis la d'abans. I et terroritza cada cosa que notes al cos. I els dies després de la revisió fins que no et donen el resultat de les proves. I no vols sentir que cada cosa que et preocupa acabi amb un 'és normal'".

La teràpia els va permetre dir en veu alta tot això "i descobrir que no estàvem soles". La cançó que han triat per impulsar el finançament d'aquest projecte d'expansió de la teràpia en línia representa tot això, i per això l'hi van demanar a Pau Donés. Volen explicar en un vídeo les emocions que creuen la seva vida durant un període tan crític com és quan deixen l'hospital, després de tant de químiu, ràdio i exactitud clínica. I ho volen fer amb aquesta música i amb imatges que expliquin la por i el riure, la mà estesa, que les escoltin, parlar i explicar-se, els medicaments, els aliments que queden exclosos, la tallada de cabells, les perruques, els mocadors que els cobreixen el cap llançats al mar...●

Manifestació massiva a València a favor dels toros

VALÈNCIA Agències

Diversos milers d'aficionats taurins (uns 10.000, segons la Delegació del Govern) van participar ahir en una manifestació en defensa de la festa, encapçalada per alguns dels matadors de toros de més presència a l'escalafó, com Enrique Ponce o El Juli.

Convocada per la Unió Taurina de la Comunitat Valenciana, Fundació del Toro de Toreig i la Federació de Bous

al Carrer (nom amb què es coneixen els festejos populars a la Comunitat Valenciana), la multitud va recórrer diversos carrers veïns a la plaça de toros del carrer Xàtiva sense incidents destacables.

Al final de la manifestació, el mator de toros valencià Enrique Ponce va llegir un manifest en defensa d'"un bé cultural, que empara la Constitució" i ha reivindicat la tauromàquia "com a portadora de valors socials i humans, i

com a suport bàsic i principal de la biodiversitat al nostre país". La comitiva va exhibir centenars de banderes d'Espanya amb la figura d'un toro superposada, sota el crit de "llibertat".

Entre els toreros de més renom que es van posar al capdavant de la comitiva, a més de Ponce, hi havia El Juli, Manzanares, Castella o Morante; mentre que altres, com el madrileny José Tomás, van preferir ocultar-se entre la multitud. També hi van participar toreros retirats com ara Ortega Cano, Dámaso González, César Rincón o Cristina Sánchez; rellonejadors com Andy Cartagena, María Sara o Sergio Galán; ramaders com Carlos i Álvaro Núñez, Victorino Martín o Ricardo Gallardo, entre d'altres.●

LLETRA
PETITA

Magi
Camps

Convenció teatral

Un dels grans debats al voltant de la llengua el trobem en l'ús col·loquial. Quan el llenguatge espontani que fan servir els sectors socials més trencadors passa a ser representat, el trencacolls està servit. Em refereixo al moment que aquest llenguatge deixa de ser espontani i neix en un guió, en una peça teatral o en una novel·la. El guionista, el dramaturg o el novel·lista -el creador, en definitiva- busca reflectir allò que se sent al carrer, aquell llenguatge fruit del mestissatge, de la barreja, de la loquacitat, de la imaginació, però també de la poca destresa dels parlants. No cal dir que en casos com el del català aquesta és una comesa gairebé heroica, perquè, es resolgui com es resolgui, no agrada mai a tothom.

Dimarts, a la facultat de Traducció de la UPF, es va fer una taula rodona sobre traducció en l'àmbit audiovisual, literari i periodístic, moderada pel professor Joan Costa. En la subtitulació del col·loquial en sèries i pel·lícules, Eduard Bartoll va explicar el cas de les reduccions de pronoms febles. Quan parlem de manera desimbolta, tendim a escurçar els pronoms febles per totes bandes. Alerta, no pas a treure'ls. Per exemple, tal com explica l'ÉsAdir, les combinacions *mirar-nos-ho* i *portar-vos-la*, oralment, en un registre informal, es poden expressar així: *mirà'ns-ho* i *portà-us-e-la*.

Si ho dieu en veu alta, veureu que no presenten problemes de pronunciació ni de comprensió. De fet, segur que ja les heu sentides, perquè responen a un ús lingüístic genuí enquadrat en un re-

Traslladar el llenguatge popular a la ficció sempre és un trencacolls perquè no agrada mai a tothom

gistre oral. En canvi, si les trobeu escrites, aquestes combinacions reduïdes costen de llegir. És per això que TV3 permet aquestes reduccions en el doblatge, però no en la subtitulació, un exemple ben clar del que és una convenció: malgrat que busquem l'oralitat màxima, el llenguatge oral i el llenguatge escrit es mesuren amb paràmetres diferents. Al capdavall, és un artifici.

És el mateix artifici que caldria aplicar quan volem fixar el col·loquial fingit i que mena a l'eterna lluita entre creadors i correctors. Invocant el déu de la versemblança, els creadors elaboren un argot ple de barbarismes i obliden que tot és una convenció. Els intèrprets es mouen en un set de rodatge o dalt d'un escenari. No són ni al planeta Mart, ni al castell de Helsingor; ni neixen ni moren als ulls de l'espectador. "Ceci n'est pas une pipe".

Si creadors i espectadors hem convingut la ficció, que la llengua no pagui els plats trencats. Si es poden representar tres hores de teatre en vers, per què un nano en una sèrie no pot dir *carallot*, en lloc de *gilipollas*? "Perquè això no ho diu ningú", diuen els experts. Els mateixos que ens fan creure que Hamlet veia fantasmes.